

Layout und Gestaltung: kwh-design

obcego od podstaw. W takiej sytuacji, różnice w stopniu znajomości języka niemieckiego nie mają tak dużego znaczenia, jak podczas nauczania niemieckojęzycznego. Można nawet pokusić się o stwierdzenie, iż dzieci niemieckojęzyczne mają mniej doświadczenia w nauce języków obcych, niż ich rówieśnicy z rodzin osiedleńskich, których członkowie rozmawiają między sobą w języku ojczystym-różnym od niemieckiego. Nie należy także obawiać się „przeciążenia nauką” dzieci, poprzez ich edukację w języku obcym lub kolejnym języku obcym, jak w przypadku uczniów, dla których język niemiecki nie jest językiem ojczystym. Przeciwnie, nauka nowego języka poprawia kognitywny (poznawczy) rozwój ucznia, jak i poszerza horyzonty jego rozumowania.

A co z językiem ojczystym?

Celem nauki metodą immersji jest to, aby nauka języka obcego nie odbywała się kosztem języka ojczystego. Dlatego w tym celu, szczególną uwagę powinno się przykładac do rozwoju ojczystej mowy u dziecka, naturalnie dostosowanej do jego wieku. Przy kontynuowaniu tego zachowania nie należy mieć powyższych obaw.

Czy nauka języka niemieckiego nie wymaga pierwszeństwa?

Rodziny, które posługują się językiem różnym od niemieckiego, obawiają się, że ich dzieci prowadzone programami immersyjnymi uczą się za mało języka niemieckiego. Jednak, przy stałym rozwoju nauki języka ojczystego, nie należy mieć takich obaw. Ważne jest, aby na początku nauki dzieci rozumiały treści i koncepty- obojętnie w jakim języku. Jeżeli dzieci wiedzą, co to jest królik, uczą się o wiele łatwiej, że to zwierzę nazywa się nie tylko „królik” albo „Kaninchen”, lecz także

„rabbit”(angielski), „tavsan”(turecki) albo „conejo”(hiszpański), muszą tylko połączyć treść ze słowem. Nauczyciele, posługujący się metodą immersji, zwracają szczególną uwagę, aby niemieckie określenia również zostały użyte podczas nauki. W ten sposób w trakcie nauczania przedmiotu profilowego metodą immersji, uczniowie bezwiednie i harmonijnie przyswajają sobie zwroty zarówno w języku obcym, jak i w języku niemieckim, ucząc się obu jednocześnie. W żłobkach i przedszkolach odbywa się to poprzez zwykłą konwersację z dziećmi w języku obcym.

Jak mogę wesprzeć rozwój lingwistyczny dziecka?

Proszę rozmawiać z dzieckiem w tym języku, którym posługujecie się państwo najlepiej. To może być niemiecki, turecki, albański, czy też jakikolwiek inny język. Dodawajcie dziecku odwagi, aby jak najwięcej opowiadało. Telewizor i video nigdy nie zastąpią osobistej rozmowy. Czytanie i odczytywanie tekstu wspiera rozwój lingwistyczny. Proszę czytać z dzieckiem jakąś książkę, lub dodawać mu odwagi, aby samo czytało. Udać się państwo ze swoim dzieckiem do księgarni i pozwólcie jemu samemu wybrać książkę, która go interesuje, bez względu na to w jakim języku będzie napisana. Nie poleca się rozmawiać ze swoim dzieckiem w języku immersji np. „ćwiczenie z nim nauki języka angielskiego”. Negatywny wpływ ma także rozmowa z dzieckiem po niemiecku, jeżeli sami państwo nie najchętniej rozmawiacie w tym języku. Dziecko, w obu tych przypadkach, będzie uważało państwa za „niemiarygodnego” rozmówcę, co więcej szkodzi w rozwoju lingwistycznym niż daje pożytku.

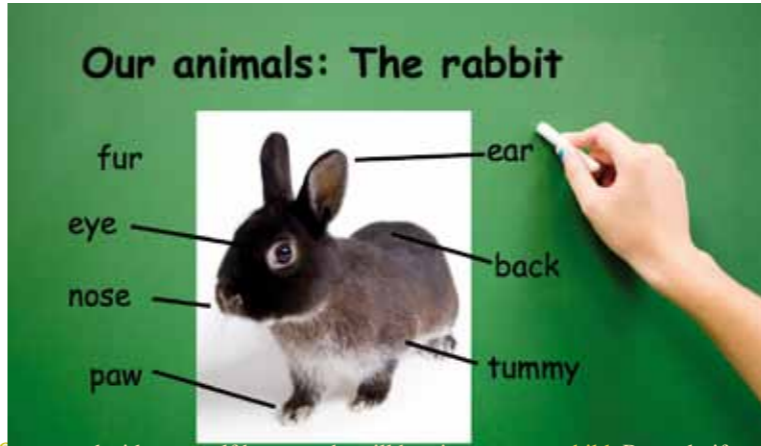
Christine Möller, Thorsten Piske, 2012, Przetłumaczyła Magdalena Golda

FMKS e.V. Stowarzyszenie wczesnej wielojęzyczności w przedszkolach i szkołach.

Steenbeker Weg 81
D 24106 Kiel
Fax /Tel. (Sprachbox) +49 321 21241488
Tel. +49 431 3890479
Internet www.fmks.eu
E-Mail fmks@fmks.eu

Frühe Mehrsprachigkeit an Kitas und Schulen www.fmks.eu

Nauka języków obcych poprzez Immersję w żłobku, przedszkolu i szkole

Informacja dla rodziców

z możliwości, все младенцы, дети и подростки должны получить информацию, чтобы вы могли принять правильное решение.

size asulam mümkin van etiler hakında biliniy vashan şübhəsizdir. Bu barədə məlumat almaq üçün məsləhətçi ilə danışın. You must decide yourself how much will be given to your child. But only if you have adequate information about it will you be in a position to make the right decision.

Frühe Mehrsprachigkeit an Kitas und Schulen www.fmks.eu

Co to jest immersja ?

Immersję- można przetłumaczyć jako językową kąpiel. Dzieci zanurzają się w nowym języku obcym- języku immersyjnym (przypis tłumacza: Określenie „język immersyjny” zostanie użyty w całej wypowiedzi, dla lepszego zrozumienia tematu. Tutaj: język różny od niemieckiego). Poprzez immersję nie należy rozumieć „typowych” lekcji języka obcego, lecz samoistne i naturalne wykorzystywanie tego nowego języka obcego przez dzieci podczas zajęć edukacyjnych. Stosując metodę immersji językowej w żłobkach lub przedszkolach wychowawcy rozmawiają z dziećmi nie po niemiecku, lecz w nowym języku obcym. W szkołach natomiast, w języku immersyjnym prowadzone są fachowe przedmioty, jak na przykład: matematyka, biologia, czy wychowanie fizyczne. Punkt ciężkości takich immersyjnych zajęć leży zawsze na przekazie treści i komunikacji.

Metoda immersji językowej została rozslawiona przede wszystkim w Kanadzie, jednakże obecnie w całej Europie, w tym i w Niemczech, jest wiele programów z powodzeniem stosujących tą metodę.

Dla kogo metoda immersji jest przeznaczona?

Wszystkie dzieci, wliczając w to dzieci mające problemy w nauce i specjalne potrzeby edukacyjne (słowo kluczowe: inkluzja), jak i dorośli, mogą profitować stosując metodę immersji językowej. Obojętne jest także, czy język immersyjny jest drugim, czy też trzecim językiem obcym, po języku ojczystym i języku niemieckim, który dziecko wykorzystuje.

Jakie są formy immersji?

Programy immersyjne różnią się przede wszystkim, biorąc pod uwagę czas rozpoczęcia i ilość czasu poświęconą na komunikowanie się w języku obcym. Największe postępy przynosi wczesna i intensywna immersja, dlatego najlepsze efekty osiąga się w kombinacji immersji przedszkolnej i szkolnej. Niemniej jednak, czas rozpoczęcia immersji, powinien nastąpić najpóźniej w szkole podstawowej. Także ilość czasu, poświęcona na przedmioty wykładane w języku immersyjnym, szczególnie na początku nauki, powinna być bardzo wysoka- tak dużo przedmiotów, jak to tylko możliwe powinno być przekazywane w języku obcym. Kontynuacja nauki owego języka, na wyższym szczeblu nauczania dziecka, również powinna zostać zapewniona, nawet w tak minimalnym stopniu, jak nauka pojedynczych przedmiotów.

Jak funkcjonuje immersja w praktyce?

Nie inaczej niż w „tradycyjnych” przedszkolach i szkołach, tyle że komunikowanie i nauczanie odbywa się w języku immersji (języku obcym). Nauczyciele i wychowawcy kładą tutaj szczególną uwagę, aby cała treść zagadnienia została zrozumiana, pomimo trudności jakie niesie ze sobą wymiana informacji w języku obcym. Pomocne staje się na przykład oddziaływanie na bodźce wzrokowe: Jeżeli nauczyciel lub wychowawca chce przekazać, co to jest „rabbit”, może pokazać obrazek, jeśli natomiast pragnie wytłumaczyć zwrot „raise your hand”, demonstruje to podnosząc rękę. W ten sposób dzieci łatwiej przyswajają sobie słowa i ich znaczenie, i w przeciągu kilku tygodni są w stanie bez problemu podążać za tokiem wypowiedzi nauczyciela/wychowawcy w codziennym nauczaniu. Analogicznie funkcjonuje nauka bardziej złożonych zagadnień, na przykład w tematach: „zwierzęta domowe”, „pogoda” lub „zdrowe odżywianie”.

Którego języka można nauczać przy pomocy metody immersji?

Przy pomocy tej metody można uczyć wszystkich języków. W Niemczech najbardziej rozpowszechniony jest język angielski, jako że jest to język komunikacji międzynarodowej, ale immersję można zastosować także w stosunku do języka francuskiego, włoskiego, polskiego, portugalskiego, hiszpańskiego, czeskiego, tureckiego, rosyjskiego, czy serbskiego. Możliwa jest także immersja w języku albańskim, arabskim, jak i w wielu innych językach.

Układ programu nauczania metodą immersji dostosowany zostaje do poziomu edukacji i potrzeb z nim płynących, w zależności od tego: do kogo jest skierowany, i jakie są już zasoby słownictwa danej grupy? Przykładowo, jeżeli mamy do czynienia z grupą uczniów, w której jedna połowa przede wszystkim posługuje się językiem tureckim, a druga językiem niemieckim, możliwe jest nauczanie części przedmiotów immersyjnie w języku niemieckim, a pozostałą część w języku tureckim. Takie programy cieszą się wielkim powodzeniem w USA w połączeniu języków angielskiego i hiszpańskiego. Podobny tok nauczania spotkać można także już w Niemczech.

Kto naucza metodami immersji?

Nauczyciele posługujący się metodą immersji w szkołach państwowych posiadają takie samo wykształcenie, jak pozostała kadra pedagogiczna, ponadto język obcy, przy pomocy którego uczą, muszą mieć opanowany na bardzo wysokim poziomie. W przypadku żłobków i przedszkoli nie ma ujednoliconych wymagań dotyczących nauczania tą metodą. Obok fachowej wiedzy i dydaktycznych kompetencji wykładowcy powinni płynnie wysławiać się w języku obcym (języku immersyjnym), w związku z czym, bardzo często danego języka obcego uczą pedagogi, dla których ten język jest ich mową ojczystą, lub posługują

się nim bezbłędnie zarówno w piśmie, jak i w słowie. Nauczyciele ci, jednak są zobowiązani do znajomości języka niemieckiego w takim stopniu, aby potrafili zrozumieć wypowiedzi dzieci.

Co przynosi metoda immersji w nauce języka obcego?

Posługując się metodą immersji, dzieci osiągają wyraźnie wyższy poziom w nauce języka obcego, niż w wypadku „tradycyjnej” opieki lub „tradycyjnego” nauczania. Po ukończeniu przedszkola, dzieci bez problemów rozumieją wszystkie wyrażenia codziennego życia, także jeśli „nowego” języka nie używają. Natomiast, po ukończeniu szkoły podstawowej mogą na wiele tematów udzielać płynnych odpowiedzi w danym języku obcym. Poprzez wczesny kontakt z językiem obcym mocno rozwija się również samoświadomość dziecka, które nie ma obaw przed nauką innych języków.

Czy moje dziecko uczy się wystarczająco dużo?

Tak. Na początku szkoły podstawowej może wydawać się, iż dzieci kształcone metodą immersji uczą się wolniej, szczególnie jeżeli nie posiadają podstaw danego języka na przykład z przedszkola. Dzieci te, w pierwszej kolejności muszą umieć znaleźć się w nowej sytuacji językowej, po czym bardzo szybko nadrabiają luki programowe i osiągają takie same wyniki, jak ich rówieśnicy z klas, w których metoda immersji nie jest stosowana. Nauczanie metodą immersji, może nawet pozytywnie wpłynąć na ucznia mającego problemy podczas regularnych lekcji w języku niemieckim. Przykładem może być tutaj dziecko, którego cała rodzina w domu posługuje się językiem ojczystym - różnym od języka niemieckiego. W programie nauczania immersyjnego [prawie] wszyscy mają taką samą sytuację początkową – cała grupa/klasa zaczyna naukę języka